

telsen af dette Forslag; men at det er blevet uheldigt, saaledes som det foreligger, tror jeg absolut maa ligge i et noget mindre Kjendstab til Institutionerne omkring i Landet. Sparekassekommissionen har dog, som jeg før bemærkede, gjort opmærksom paa det Uheldige; hvorledes det da er gaaet til, at den har foreslaaet afskillige af de Ting, vi gjenfinde i Lovforslaget, det forstaar jeg ikke.

Voisen: Naar vanskelige Kriser indtræde, der berøre Institutioner, til hvilke saa store Interesser ere knyttede som til vore Sparekasser, er der en almindelig Tilbøielighed hos Menneskene til at paakalde Statens Intervention. Det er, siger jeg, naturligt, at saa er; men ikke desto mindre tror jeg, at der derigjennem tilkjendegives en vis Sygdelighed og en vis svagelig Tilbøielighed. Jeg kan sige det saa meget mere, som det jo nu synes, at den Storm, som der blev reist for et Par Aar tilbage, paa en heldig Maade er ved at lægge sig, og at altsaa ogsaa Institutionen har vist sig stærk nok til at kunne bestaa selv overfor den Bevægelse, der da reiste sig. Jeg tror, at man ikke bestandig maa gaa ud fra, at Staten er istand til at raade Bod paa alle mulige Farer og Ulemper. Statens Evne til at ordne og sikre paa en eller anden Maade er i høj Grad begrændset, og man vil gjøre sig skyldig i en høj Grad af Illusion, dersom man f. Ex. paa Omraader som dette virkelig vil gaa ud fra, at her vilde Staten kunne hjælpe paa en fyldestgjørende, gennemgribende Maade. Jeg tror, at de Forsøg, som ere gjorte ogsaa i den Anledning, have vist, at det er overordentlig vanskeligt, og at man maa vende tilbage til det, som jeg tror, er det eneste Sikre, at, hvad Staten overhovedet kan gjøre paa et Omraade som dette, ligesom ogsaa paa andre, er overordentlig lidt, at det indskrænker sig til det mindst mulige. Jeg beklager forsaavidt, at den høie Regjering fandt sig foranlediget til saa hastig at tage denne Sag i sin Haand; den har mødt Anekjendelse fra flere Sider, netop fordi den gjorde det saa resolut. Jeg tror, at det ikke var fuldkommen ret overveiet, efter som denne Sag var i god Gænge til at ordne sig ad naturlig og frivillig Veie. Man havde nemlig begyndt en Bevægelse mellem Sparekasserne for at organisere sig selv, at ved-

tage visse Regler, som man saavidt mulig vilde underkaste sig og følge, og jeg kan ikke tro Andet, end, at havde denne Bevægelse faaet Lov til at udvilde sig paa en naturlig Maade, vilde der derudaf være kommet noget Godt, ikke fordi jeg tror, at det just vilde have faaet den Form, det havde fra Begyndelsen af, men jeg tror, at der ganske vist kunde have udvillet sig noget Godt paa det Grundlag. Da Tidenden kom om, at Regjeringen havde taget Sagen i sin Haand og fundet sig foranlediget til at forsøge at give en Lov om denne Sag, er det en Selvfølge at hele den Bevægelse faldt bort af sig selv, idet man vilde afvente, hvad Forhandlingerne paa Rigsdagen maatte føre til. Jeg tror nu, at, efter at saaledes Lovgivningsmagten har taget Sagen i sin Haand, har det ført til, at ikke alene de tidligere, frivillige Forsøg paa Organisation ere udsatte, men at de vistnok ogsaa bør betragtes som opgivne, saa meget desto mere som Interessesen for en saadan Organisations Gennemførelse er betydelig afsjælet i de 2 Aar, der ere hengaaede, siden Bevægelsen første Gang reiste sig. Det er ingenlunde dermed sagt, at jeg tror, at det ikke var muligt ogsaa ad Lovgivningens Veie at vedtage Bestemmelser, som havde deres Betydning. Om man end ikke maatte tillægge dem nogen overdreven stor Betydning, saa kunde der dog være en vis Grad af Garanti i saadanne Lovregler; men jeg tror, at det vilde langt naturlligere være kommet som Slutningen paa den frivillige Organisation, som dengang udgik fra Sparekassernes Side, og som de selv havde givet sig. Da vilde man lettere kunne have paapeget, hvilke Bestemmelser der egne sig til at kunne blive flaaede fast ved Lov, og da vilde det vist ogsaa have været muligt, at saadanne Bestemmelser kunde have været gennemførte ved Lov. Som Forholdene nu staa, kan jeg ikke se rettere end, at det vistnok er i høj Grad tvivlsomt, om vi her mellem saa mange overordentlig afvigende Ansuelser skulde kunne enes om noget eneste Punkt. En lægger Hovedvægten paa eet Punkt, en anden paa et andet. Den Diskussion, som vi allerede idag have hørt, forekommer mig at vidne om, at denne Sag ingenlunde er moden til Afgjørelse. Man er allerede som Udgangspunkt i høj Grad uenig om, hvad det overhovedet er, det dreier sig om. Hvad man forstaar ved en Sparekasse, er for det Første